

Co mají umět děti v mateřské škole

Zpracováno podle knihy: J. Bednářová V. Šmardová **Diagnostika předškolního věku**

Co má umět 3-4 leté dítě

Sebeobsluha

Hygiena

- Aktivně hlásí potřebu, po použití WC si umyje ruce
- Opláchne si ruce a utře se
- Při spaní je suché (vydrží nebo se probudí v případě potřeby)

Oblékání

- Rozepne si zip
- Stáhne a natáhne si kalhoty
- Stáhne a natáhne si tričko, svetr
- Rukama si zuje boty
- Zapne si boty na suchý zip

Stolování

- Správně drží lžičku
- Jí samo z vlastního talíře
- Pije z hrníčku, skleničky
- Chystá si předměty ke stolování
- Učí se napichovat vidličkou

Motorika

Hrubá

- Chůze po schodech – střídá nohy
- Překročí nízkou překážku

Jemná

- Manipulace s drobnými předměty (navlékání korálků, zasouvání kolíčků do otvorů)

Kresba

- Pojmenování čáranice
- Hlavonožec
- Svislá čára, vodorovná čára, kruh

Zrakové vnímání

- Přiřadit základní barvy
- Vyhledat známý předmět na obrázku
- Poskládat obrázek ze dvou částí
- Určit nahoře, dole
- Používat předložkové vazby na, do, v....

Řeč

- Pojmenuje běžné věci na obrázku
- Ukáže obrázek věci podle použití
- Ukáže na obrázku činnost
- Chápe pojmy „já“ „moje“
- Správně používá slova ano, ne
- Odpovídá na otázky: Co děláš? Kde?
- Má zájem o obrázkové knížky, příběhy
- Mluví ve větách
- Rozlišuje mezi jednoduchým a množným číslem, skloňuje
- Řekne své jméno, jména sourozenců
- Pokouší se o krátkou konverzaci
- Zopakuje větu z 3 slov

Sociální dovednosti

- Dokáže se odloučit od matky
- Projevuje zájem o ostatní děti
- Učí se ovládat své chování
- Začíná respektovat děti
- Zvyká si říkat děkuji, prosím, dobrý den
- Postupně se učí chápat a dodržovat pravidla chování a jednání

Hra

- Staví z kostek
- Navléká větší dřevěné korálky
- Napodobuje někoho nebo něco
- Hraje si s pískem, hlinou, vodou

Matematické představy

- Rozliší malý x velký
- Rozliší hodně x málo
- Množství do dvou
- Poznává kruh
- Třídí podle druhu, barvy, velikosti

Co má umět 4-5 leté dítě

Sebeobsluha

Hygiena

- Správně používá toaletní papír
- Na upozornění se vysmrká a samostatně používá kapesník

Oblékání

- Rozepne si knoflíky
- Samostatně se obléká a svléká
- Samostatně se obuje a vyzuje
- Snaží se ukládat věci na správné místo

Stolování

- Jí samostatně a čistě lžičkou i vidličkou
- Nalívá si pití ze zásobníku
- Během celého jídla sedí u stolu
- S dopomocí dokáže prostřít

Motorika

Hrubá

- Přejde po čáře
- Stojí na špičkách s otevřenýma očima
- Poskoky na jedné noze
- Chůze po mírně zvýšené ploše

Jemná

- Stříhá
- Otevírá dlaně postupně po jednom prstu
- Poznává hmatem zvířátka

Kresba

- Postava- má hlavu, trup, končetiny
- Spirála, vlnovka, šikmá čára

Zrakové vnímání, paměť

- Pojmenuje základní barvy
- Odliší dva překrývající se obrázky
- Odliší jiný obrázek v řadě
- Poskládá obrázek z několika částí
- Pamatuje si 3 předměty, pozná, který chybí
- Určí vpředu, vzadu
- Používá předložkové vazby před, za, nad, pod, vedle, mezi....
- Rozeznává daleko x blízko, první – poslední

Vnímání času

- Přiřadí činnosti obvyklé pro dopoledne (ráno.....)

Řeč

- Ukáže obrázek podle aktuální situace
- Poslouchá pohádky, chápe děj
- Vypráví podle obrázku
- Užívá čas minulý, přítomný, budoucí
- Užívá všechny druhy slov
- Mluví gramaticky správně
- Informuje o zážitcích, pocitech, přáních
- Předá krátký vzkaz
- Poznává písně podle melodie
- Zopakuje větu ze 4 slov

Matematické představy

- Rozliší nízký x vysoký, úzký x široký, prázdný x plný, méně x více
- Seřadí tři prvky podle velikosti
- Pojmenuje nejmenší - největší
- Množství do čtyř
- Tvary – kruh, čtverec

Sociální dovednosti

- Projevuje soucit, poskytuje útěchu
- Poprosí o pomoc, když má problém
- Rádo se kamarádí
- Vůči mladším dětem se chová ochranně
- Dodržuje pravidla slušného chování a zdvořilostní pravidla
- Spolupracuje, zapojuje se do činností
- Umí počkat, až na něho přijde řada
- Správně reaguje na pokyny
- Na veřejnosti se chová přiměřeně
- Požádá o dovolu, aby si mohlo hrát s hračkou

Hry

- Zvládá hry pohybové, konstruktivní, námětové, společenské, rukodělné,
- Vyhledává hraní s dětmi

Co má umět 5-6 leté dítě

Sebeobsluha

Hygiena

- Hygienu udržuje samostatně
- Poznává, kdy je třeba si umýt špinavé ruce, pusu

Oblékání

- Samostatně se obleče
- Zapíná a rozepíná knoflíky
- Zapíná zip
- Obrací oděv, když je naruby
- Pojmenuje jednotlivé druhy oblečení a zvolí si vhodné oblečení a obuv

Stolování

- Samostatně prostře a sklídí ze stolu
- Používá příbor
- Nalije si nápoj ze džbánu
- Samostatně si nalije polévku

Motorika

Hrubá

- Přejde přes kladinu
- Přeskočí snožmo nízkou překážku

Jemná

- Rozliší různé povrchy, materiály
- Poznává hmatem geometrické tvary

Kresba

- Postava má všechny detaily
- Kreslí na různé náměty
- Kreslí horní a dolní smyčky, zuby, horní a dolní oblouk s vratným tahem
- Překreslí obrázek podle předlohy
- Správný tlak tužky na podložku
- Plynulost tahů

Zrakové vnímání, paměť

- Pojmenuje odstíny barev
- Vyhledává tvar a poznává ho
- Vyhledává dva shodné obrázky v řadě
- Odliší shodné a neshodné dvojice
- Složí tvar z několika částí podle předlohy
- Doplní chybějící části na obrázku
- Ze šesti obrázků si 3 zapamatuje
- Poznává viděné obrázky
- Jmenuje objekty zleva doprava
- Rozezná vpravo, vlevo – umístění předmětů
- Vpravo, vlevo – na druhé osobě

Vnímání času

- Rozlišuje pojmy nejdříve, před tím, nyní, potom
- Orientuje se ve dnech týdnu
- Přiřadí roční období
- Zná pojmy včera, dnes, zítra

Řeč

- Umí z paměti kratší texty
- Tvoří protiklady (antonyma)
- Tvoří slova podobného významu (synonyma)
- Poznává a pojmenuje nesmysl na obrázku
- Interpretuje pohádky, příběhy bez obrázkového doprovodu
- Poznává nesprávně utvořenou větu
- Dokáže zformulovat otázku, odpovědět na otázku
- Řekne svoje jméno, příjmení, adresu, jména rodičů a sourozenců
- Vyslovuje správně všechny hlásky
- Navazuje oční kontakt
- Zopakuje větu z více slov
- Zopakuje 5 nesouvisejících slov
- Určí počet slabik
- Určí počáteční a konečnou hlásku slova

Matematické představy

- Určí o jeden více, méně
- Třídí podle dvou kritérií
- Pojmenuje: malý- střední- velký, vysoký- vyšší-nejvyšší
- Poznává a určuje kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník

Sociální dovednosti

- Vědomě projevuje zdvořilostní chování
- Rozpoznává vhodné a nevhodné chování
- Odmítá lež, ubližování, nespravedlnost
- Zná pravidla chování na ulici
- Plní úkoly a zhodnotí výsledky
- Rozlišuje mezi hrou a úkolem
- Udržuje pořádek ve vlastních věcech
- Zapojuje se mezi ostatní děti do her

Hry

- Zvládá hry námětové, pohybové, společenské, konstruktivní, rukodělné
- Akceptuje pravidla hry
- Uplatňuje iniciativu při hře